

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022/2023-2024/2025

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Ochrona środowiska i przyrody
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Przyrodniczych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Biologii i Biotechnologii
Kierunek studiów	Biologia
Poziom studiów	I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	j. polski
Koordinator	dr hab. Konrad Leniowski, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Konrad Leniowski, prof. UR (w, ćw.) dr Mateusz Wolanin (ćw.)

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Ćw. terenowe	Liczba pkt. ECTS
4	24			26				10	5

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

WYKŁAD – EGZAMIN

ĆWICZENIA – ZALICZENIE Z OCENĄ

ĆWICZENIA TERENOWE- ZALICZENIE

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student powinien posiadać wiedzę ogólnobiologiczną, zaliczone kursy: zoologia bezkręgowców, zoologia kręgowców i botanika ogólna.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Wprowadzenie studenta w podstawowe zagadnienia z zakresu ochrony środowiska.
C ₂	Kształcenie umiejętności analizy związków pomiędzy elementami środowiska, opisu podstawowych koncepcji i form ochrony środowiska.
C ₃	Uwrażliwienie studenta na biologiczne i socjologiczne aspekty ochrony środowiska i przyrody o znaczeniu długofalowym.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna pojęcia i terminologię związaną z ochroną przyrody oraz ma wiedzę na temat rozwoju ochrony przyrody i stosowanych metod ochroniarskich a także aktualne problemy ochrony środowiska i przyrody. Rozpoznaje zależności pomiędzy komponentami środowiska przyrodniczego	K_Wo1; K_Wo8; K_W10
EK_02	Student potrafi samodzielnie przygotować i zaprezentować projekt metod ochronnych, skutecznych dla wybranych grup organizmów lub ekosystemów	K_Uo2; K_Uo4; K_Uo6
EK_03	Student krytycznie analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł oraz umie oceniać ich wiarygodność, aktywnie uczestniczy w pracach zespołowych mających na celu propagowanie ochrony przyrody i środowiska. Posługuje się specjalistycznym językiem oraz terminologią.	K_Uo7; K_Uo9; K_Ko2; K_Ko3; K_Ko4

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Wprowadzenie do przedmiotu ochrona środowiska i przyrody – cele, zadania, podstawowe terminy, podstawy prawne, problemy etyczne.
Formy ochrony przyrody w Polsce i Europie oraz podstawy prawa ochrony przyrody w Polsce i Europie
Ochrona czynna i bierna w ujęciu gatunków i siedlisk przyrodniczych
Czynniki wpływające na zachowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach, zagadnienie różnorodności biologicznej. Produktywności biocenoz jako punkt wyjścia do odradzania się siedlisk.
Wybrane problemy związane z ochroną przyrody na świecie: przykłady katastrof ekologicznych spowodowanych przez człowieka, katastrof naturalnych, skutki zmian klimatycznych, niedoboru wody, rolnictwa.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Kształtowanie polityki ochrony środowiska na świecie; strategie, instrumenty działania i zaangażowane instytucje w Europie i w Polsce
Wpływ działań człowieka na środowisko - dawniej i dziś
Przykłady działań na świecie z obszaru ochrony środowiska jako pouczająca historia wzlotów i upadków

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Wprowadzenie do działań ochronnych. Studium przypadku – obszar chroniony pod silną antropopresją: wyzwania i problemy
Czy człowiek kiedykolwiek żył „w zgodzie z naturą”? Czy istnieją sposoby ograniczania antropopresji?
Planowanie działań ochrony przyrody w różnej skali na wybranych przykładach. Wpływ hałasu, promieniowania elektromagnetycznego, gatunków obcych i genetycznie modyfikowanych
Konflikt w obszarze ochrony środowiska. Analiza przypadku z wykorzystaniem mediacji.
Problemy ochrony środowiska i przyrody na świecie. Zasoby naturalne i ich eksploatacja.
Bioróżnorodność i metody jej oceny.
Skuteczne działania ochroniarskie w praktyce.
Ochrona środowiska i przyrody w XXI wieku – debata: dokąd zmierzamy?
Chronione i rzadkie elementy przyrody na terenie Województwa Podkarpackiego (ćwiczenia terenowe)

3.4 Metody dydaktyczne

Wykłady: wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: praca w grupach, zajęcia terenowe, projekt badawczy

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01 – EK_03	KOLOKWIMUM, EGZAMIN, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, SPRAWOZDANIE	W, ĆW; ĆW. TERENOWE

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Ćwiczenia: zaliczenie z oceną zaliczenie ustne/ kolokwium, ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych</p> <p>Wykłady: egzamin egzamin pisemny: testowy/ z pytaniami otwartymi/</p>
--

Ćwiczenia terenowe: zaliczenie – sprawozdanie/raport z odbytych zajęć
Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się.

Uzyskanie oceny pozytywnej z ćwiczeń jest warunkiem przystąpienia do egzaminu.

O ocenie decyduje liczba uzyskanych punktów:

BDB 91-100%,

DB PLUS 81-90%,

DB 71-80%,

DST PLUS 61-70%,

DST 51-60%,

NDST 0-50%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	60
SUMA GODZIN	125
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	5

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Pullin A. S. 2007. Biologiczne podstawy ochrony przyrody. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Dobrzańska B., Dobrzański G., Kiełczewski D. 2008. Ochrona środowiska przyrodniczego. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Rosik-Dulewska C. 2012. Podstawy gospodarki odpadami. PWN, Warszawa.

Oklejewicz K., Wolanin M., Wolanin M.N., Trąba C., Wolański P., Rogut K. 2015. Czerwona Księga roślin Województwa Podkarpackiego. ProCarpathia.

Literatura uzupełniająca:

w języku polskim:

- Małachowski K. 2008. Gospodarka a środowisko i ekologia. Wydawnictwo CeDeWu Sp. z o.o.
- Umiński T. 1995. Ekologia, środowisko, przyroda. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa.

w języku angielskim:

- A. Keane J. P. G. Jones G. Edwards-Jones : *The sleeping policeman: understanding issues of enforcement and compliance in conservation*
- *Biodiversity: delivering results in Europe and the CIS World Bank, 2012*
- J. Dickman *Complexities of conflict: the importance of considering social factors for effectively resolving human-wildlife conflict, 2010*
- IUCN. 1998. *Guidelines for Re-introductions. Prepared by the IUCN/SSC Re-introduction Specialist Group. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK. 10 pp. Papers in scientific journals, e.g. 3.*
- Hamilton A.C. 2004. *Medicinal plants, conservation and livelihoods. Biodiversity and Conservation 13: 1477-1517. 4.*
- Heywood V.H., Iriondo J.M. 2003. *Plant conservation: old problems, new perspectives. Biological Conservation 113: 321-335.*

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej